

Halatlar ve Örgü

Ahmet Çelenoğlu

Teknelerimizde kullandığımız halatlar kullanma amaçlarına uygun olarak çeşitli kalınlıktadır. Yelkende kullandığımız halatlar için genellikle 10-14 mm halat kullanırız. Bu halatların dayanma gücü genellikle kullandıkları yerlere göre oldukça fazladır. Burada amaçlanan dayanma gücünden çok ele gelmesidir. 10 mm altındaki halatlar kolay kavranamaz ve el ile kontrolleri zorlaşır.

Teknede kullandığımız diğer halatlar ise teknemizi bağlamak ve demirlemek için kullanılır. Bu halatlar üç kollu veya sekiz kollu denilen cinstendir. Görüntüsü güzel olan ve düzgün olan örme yelken halatları tekne bağlamada kullanılmaz ve kullanılmamalıdır. Yelken halatları kullanım

yerlerine göre az esnemek üzere tasarlanır ve üretilirler. Üç ve sekiz kollu halatlar ise esnemek üzere tasarlanmıştır. Dalga ve rüzgarın etkisi ile tekne suda gezinirken esnerler ve otomobillerdeki amortisör gibi gerilme yükünün tekne veya çapa üzerindeki etkisini azaltırlar. Ayrıca 3 kollu ve özellikle 8 kollu halatlar depolanması gerektiğinde örgü halatlara göre daha az yer tutarlar.

Bir düğüm halatın taşıma kapasitesini %65 azaltır.

Özellikle koltuk halatları ve demirleme halatlarında ele gelmenin yanı sıra taşıma kapasitesi de büyük önem taşır. Halatları genellikle bir bağ yaparak kullanırız ama bağ cinsine göre halatın yük taşıma kapasitesinin yarısının hatta daha fazlasının yok olduğunu bilmemiz gerekir.

Yapılan testlerde halat üzerinde tek bir düğümün halatı %65 oranında zayıflattığı görülmüştür. Özellikle koltuk halatlarını düzgün roda etmeden bir dolaba koyarız, dikkatsizce açılmış bir halatta ise bu tür bir düğüm hiç de nadir değildir. Özellikle uzun süreli bağlamalarda yani teknemizi marinada bağlayıp, uzun süre yanında olmayacaksanız halatlarınızda düğüm oluşmasına müsaade etmeyin.

Anale Bağı

Pontona aldığımız koltukları genellikle halatı babadan geçirdikten sonra tekrar tekneye alır ve koç boynuzuna voltalarız. Bu işleme dublin alma veya döngel deniyor. İskeleden ayrılırken halatın bir ucunu koç boynuzundan söküp bırakıyorsunuz, diğer ucunu çekerek tekneye alıyorsunuz böylece tekne dışına çıkmadan işlemi hallediyorsunuz.

Kıyılarına koltuk almada ise daha uzun halat gerekiyor bu nedenle karada bir kayaya veya bir babaya bağlamak gerekiyor. Bu işlem için bir çok bağ kullanılabilse de bazı bağların yük altında

açılmak istendiğinde zorluk çıkarması veya yapılan bağın halatı çok zayıflatması nedeni ile RYA tarafından önerilen bağlama anele bağıdır. Bu bağ halatın kopma gücünün %67'sini muhafaza eder ve sökmeye kalktığınızda yük altında açılabilir.

Örülmüş kasanın koç boynuzuna geçirilmesi

kopma direncini arttıracaktır.

Özellikle teknemizi uzun süreli bağlı bırakacaksa en doğrusu halatları koç boynuzuna volta etmek

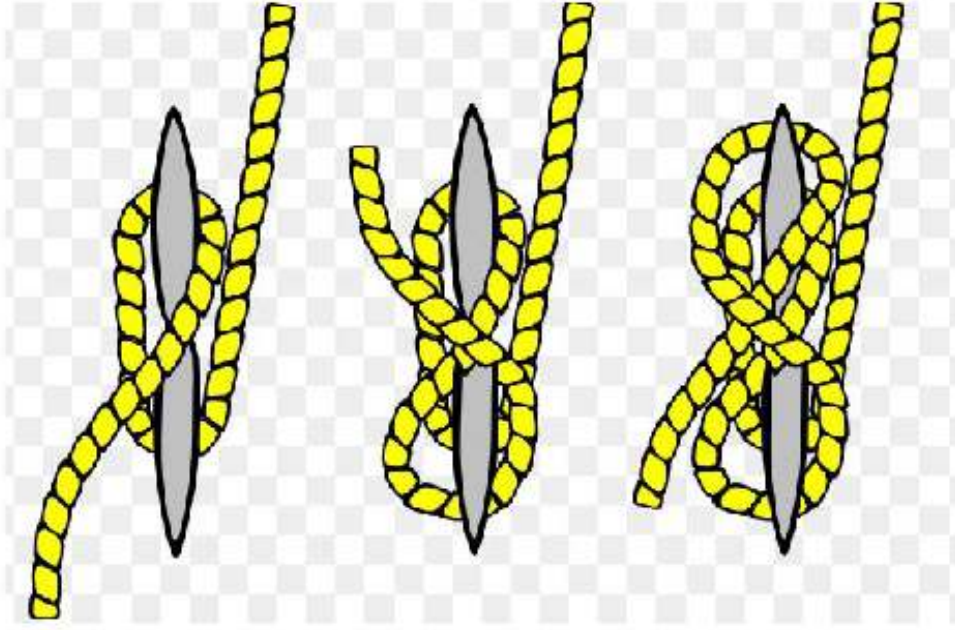
Pontonda örülmüş kasanın koç boynuzuna geçirilmesi

Çok kullandığımız ve genelde tercih ettiğimiz izbarço bağı yaklaşık halat kopma yükünü yarı yarıya azaltır.

Bağların ve düğümlerin halatın kopma gücünü genel olarak azalttığını ve bunun da hiç ihmal edilebilecek oranlarda olmadığını bildiğimize göre kullanacağımız halat kalınlıklarını iyi seçmemiz ve doğru bağ yapmamız önem taşır. Tüm bağların halatı zayıflatmasının nedeni kıvrılmadır, bu nedenle bağları mümkün olduğu kadar geniş çaplı yerlerde yapmamız halatın

ve bir ucunda kasa kullanmaktır. Kasa, üç kollu veya sekiz kollu halatların kendine örülmesi ile elde edilen büyük gözdür. Halatların kopma yükünü %85 – 95 oranında korur, görüntüsü temizdir, uç olmadığı için bağlama ve toplama sırasında bir yere takılmaz.

Ucuna kasa örülmüş bir halat koç boynuzuna geçirilip dublin alındığında koç boynuzunda aşırı yığılma olmaz ve gerektiğinde halatların kolayca sökülmesi sağlanır. Dublin almayacaksanız, kasa kolaylıkla sahildeki babaya geçirilir, geri kalan halat ise tekneye bağlanır ve artan halat teknede kalır, bu şekilde pontona halatın ortada dolaşması ve aşınması engellenir.

Koç boynuzuna volta

Teknemizi bağlarken koç boynuzuna halat voltalamada genellikle aşırıya kaçırız veya yanlış yaparız. Öncelikle koç boynuzuna yük binecek taraftan gelen halat tam aksi istikametteki boynuzun altında geçirilecek, çevrilip yük tarafındaki boynuzun altından geçecek, boynuzun üstüne çıkarılıp diğer boynuzun altından çapraz geçirilecektir. Tekrar üste alındıktan sonra diğer boynuz a çıması altta kalacak şekilde kilitlenecektir. Bu işlem halatın doğru tutması için yeterlidir, denizcilikte bağların en önemli özelliği kendi kendilerine sökülmemeleri, istendiğinde ise kolayhca

Koç boynuzuna kaygan halat volta

açılabilenleridir. Kendi koltuk halatlarınızdan başka bir halatı (örneğin bir botu veya yedeklenecek bir tekneyi) koç boynuzuna bağlamak gerekirse ve halat kaygansa ilk aşamada halatı koç boynuzuna bir tur fazladan dolayabilirsiniz: Bu dolamadan sonra koç boynuzunun üstünden geçme işlemleri aynıdır, sadece bir tur fazladan dolama yapılıır.

Özellikle marinada teknenizin yanına bir hafta veya daha uzun süreli gidemeyecekseniz, kullandığımız üç kollu veya sekiz kollu halatların bir ucuna kasa yapmanızı öneririm. Bu şekilde halatınızın veriminden azami faydalanırsınız ve halatlarınız volta edilirken veya sökülürken takılmaz.

<http://tekneuzmani.com/halat.html>

